

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeteti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési penzek és reclamaliók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében.

(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.)

Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor esztörtökön estig.

Megjelenik minden vasárnapon.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel

A munkásmozgalmak és a tőke.

A mire ezek a sorok napvilágot látnak, Európa népei egy kínos nyugtalanságtól szabadulnak meg. Május elseje, a munkásünnep addigra elmúlt már és az a kínzó bizonytalanság, mely ma még minden vállalkozást, minden tervet visszariaszt, el lesz feledve, mert akkor már tényekkel állunk majd szemközt.

A május elsejének célja tudvalevőleg a munkások összetartozásának demonstrálása mellett még az volt, hogy a nyolcz órai munka és magasabb bér mellett agitáljanak. Kevesebb munka és nagyobb bér. Ez a jelszó. Igen természetes, hogy a tőke az ily tendenciák mellett veszélyt lát, mert hát általános az a nézet, hogy a munkabérek folytonos emelkedése és a munkaidő csökkentése a termelési hasznot és ezzel egyidejűleg a tőkét is károsítja. A munkások között az összes kulturállamokban lázas, folytonosan erősödő mozgalom észlelhető; a sztrájkok, melyek még azelőtt a kivételes eseményekhez tartoztak, ma állandóak és bizonyára nem mondunk sokat, ha azt állítjuk, hogy most több millió munkás szünetel a világon azért, hogy kevesebb munkáért nagyobb bért erőszakoljon ki. És míg azelőtt az ily mozgalmaknak csak ritkán volt eredményök, addig a sztrájkok jelenleg majdnem kivétel nélkül a munkások győzelmével végződnek. Kétségtelen az is, hogy a mostani sztrájkolók milliói csak mintegy előharcosai a munkások roppant seregeinek, és hogy azok az eredmények, melyeket a sztrájkolók most elérnek,

előbb-utóbb ki fognak terjeszkedni az összes munkásokra.

E mozgalmak vége most még át sem látható, és annyi bizonyos, hogy minden újabb siker, a munkásokat újabb követelésekre ösztönzi és határozottan mondható már most az, hogy rövid idő múlva az emberi munka ára alapos változáson fog átmenni. Meddig tarthat az, hogy például a napi-munka kétszeres ára mellett a felényi időre esőkénik, tehát egy munkaidő ára a mostaninak négyszerese lesz? Pedig ha a gyermek- és női munka korlátozását is számításba vesszük, ez a munkásoknak a követelése most.

A tőkének tehát el kell készülnie arra, hogy nemsokára már csak a felényi munkaerő áll rendelkezésére és ezért a fél munkaerőért még egyszer annyit kell fizetnie, mint most az egészért. Azt hinné az ember, hogy ez a kiállítás már magában véve elég volna arra, hogy a tőke piaczaín, a tőzsdéken forradalmat keltsen. És ime, a tőzsdék aránylag nyugodtak, azok az ingadozások, melyek az utóbbi időkben történtek, inkább muló, spekulatív jellegűek. A munkabérek emelkedése következtében a tőke nem veszíthet semmit sem, hanem csak nyerhet.

Ne beszéljünk egyelőre arról a már nem nagyon távol levő időről, a mikor például már nálunk is megkétszerezedik; tegyük fel csak azt, hogy egyelőre csak tíz krral drágul meg a munka ára naponként és ha számításba vesszük, hogy az osztrák-magyar monarchiában legalább 10 millió munkás fog e béremelésben részesülni, a többlet

a monarchiában kerek 300 millió frt évenként. Már most első sorban az a kérdés, hogy e béremelkedéssel együtt a termények, azaz a szükségleti tárgyak ára is emelkedik-e megfelelően? Ha ez így volna, akkor a munkásoknak semmi hasznuk sem volna a magasabb bérből, mert szükségleti tárgyaikat kellene megfelelően drágábban beszerezniök; ők nem vásárolhatnának többet, mint azelőtt és minden úgy maradna, a hogy volt. A vállalkozók, a munkaadók és tőkepénzesek ellenben a magasabb munkabér ellenében a terményekért megfelelően magasabb árakat kapnának, ezeknek sem volna veszteségük, de semmi hasznuk sem a változásból.

Azonban nem szabad elfeledni, hogy a fogyasztási cikkek ily mérvű áremelkedését a külföldi verseny lehetetlenné teszi. Ez ellen semmi védtám sem használna, azonban a munkabérek emelkedése a vállalkozási tevékenységet csökkenthetné. Ámbár nem áll az, hogy a vállalkozó haszna nem volna apasztható, vagyis hogy a munkaadó nem felelhetne meg a munkások magasabb követeléseinek is, mégis nyilvánvaló, hogy új vállalkozásokra nem volna senkinek sem kedve, ha a tőkepénzessel szemben a követelések növekednek, a nélkül, hogy a haszon is megfelelően szaporodna. A szocialisták ugyan azt mondják, hogy a munkaadók, ha általában megvonatnék tőlük a lehetősége annak, hogy nagyobb haszonra tegyenek szert, elvégre a kisebb is megelégednének, mert a kis haszon is még jobb, mint a tőke parlagon heverése, de a folytonosan emelkedő munkabérek mellett elvégre csakhamar elérnénk ahhoz a határponthoz, melynél

TÁRCZA.

Borostyánkő.

Mutatvány Wittinger Antalnak „Köszeg városa és környéke” című művéből.

Kies vidékünk nyugati hegyes részében, a nóri előalpok hullámzó tömege között nem egy pont kínálkozik a vándornak, melyről szeme gyönyörrel legelezhet a természet szépségein. Egy ilyen kiválóan érdekes pontja vidékünknek a Lékától 2, az Osztrák határtól 1 órányi távolságban, magasan fent a hegyek között (619 m.) elterülő Borostyánkő (174 ház), a köszegi járáshoz tartozó kis község, egy ritka építészeti emlékekkel, a hasonnevű várral. Lakosainak száma 1371, kiknek nagyobb része németajku és protestans vallású. Ez utóbbiaknak itt szép templomuk van lelkészi hivattal és két-osztályú elemi népiskolájuk. A római katolikusoknak is van itt anyaegyházuk (fiókközségek: Gyöngyösfő, Háromsátor, Mentsér, Edeháza és Hideszszeg, Vágod.) és egy tanító vezetése alatt elemi népiskolájuk. A templom szent. Mihály főangyal tiszteletére a réginek helyén épült és sekrestyéjének falában az egykori gót szentségfülke most is látható. A lakosság közösen gyermekmenhely és szervezett tűzoltócsapat fölött is rendelkezik. Van Borostyánkőn ezeken kívül körjegyzőség, m. kir. postahivatal, körorvos, esendőr-órparancsnokság. Vannak itt továbbá jó hírben álló vendégfogadók, hol az utas kényelmes, jó ellátásban részesül. A lakosok földmíveléssel, marha-

tenyésztéssel foglalkoznak és a háztulajdonosok majdnem mindegyike valami iparaggal. Igeu sok köztök a csizmadia. A helységen kívüli viskók cigánylakossága azonban tétlenül éli világát és valóságos egiptomi csapása az egész vidéknek. Borostyánkő határa (kat. hold) hegyes, völgyes; fenyű, bükk- és nyírfakkal bővelkedő nagy kiterjedésű erdőségekké borítva. A málna nagy mennyiségben terem itt vadon. Hegyeiben az ásványországnak hazánkban egy ritkasága, a kigyla (szerpentin) lép fel tömegesen. *) A vidéken köröskörül található és kivétel nélkül szerpentinből készült újabb kőkori (neolith) eszközöknek anyaga innen került ki. Különös, hogy eddig magán Borostyánkőn egyetlen kőkorszakbeli tárgy nem találtatott. Egyébként ásványtermékeknek bővíben levén a kis helység, korábbi időkben műiparral is birt. A múlt században itt nagy mennyiségben készítették a lóport; továbbá gáliczolajat, választóvizet és cizinóbert. Akkoriban rézműipara is volt. A jelenkorban csak egyik főkömémének, a szerpentinnek feldolgozása fejlődött ki valóságos iparrá. Egy itteni esztergályos e kőből gyönyörű dísz tárgyakat készít és tart raktáron.

Borostyánkő igen régi lakott hely, s amennyiben közel esik Köszeghez, hajdankori története általánosságban azonos emezével. A történelemelőtti kor embere ugyan alig ismerte, mivel esiszolt kőszközöket környékén még nem találtak; de annál több bronzkori sírhalmot, érmeket, feliratos köveket (Borostyánkőn és

*) E kőnem jöllehet Olaszországban nagy mennyiségben, hazánkban csak Borostyánkőn és Péterváradon fordul elő.

Szénégetőn). Ha áll azon feltevés, hogy a bronzkorban a borostyánkővel való kereskedés már virágzott, akkor e kereskedelmi cikkek Nórícumba való továbbszállítói az ezen vidéken lakott avariskok lehettek s talán helyes ama következtetés, hogy Borostyánkő (Bernstein, XIII. századbeli okmányokban: Pernstain) elnevezése innen ered. Egy a IX. század végén kelt és Ma is meglevő krónika szerint, Borostyánkőt és vidékét 890-ben bizonyos Erinbert birta, kinek Arnulf császár egyik adománylevele szerint Pinkafőn valami Isaak nevű hűbérese volt. Magyarországi első ismert birtokosai állítólag két Spanyolországból ideköltözött testvér, Bagot Simon és Mihály voltak. Ez időtől fogva története jobbjára az itt épült várhoz fűződve, ennek elmondását alább folytatjuk.

A vár.

Borostyánkő vára a kis község mellett kiszökő sziklatömb fensikján ma is majdnem teljes épségében emelkedik és merészen tekint le a vidékre. Keletkezésének ideje ismeretlen, habár valószínű, hogy a tatárjáráskor már fennállott. A monda szerint az előbb említett testvérek egyike, a Miczbán-nak nevezett Simon, kit Roger nagyváradi püspök a tatárdúlásról írva, *Simon Hispanius* néven a legvitézebbek közé sorol, s aki Borostyánkőn lakva serege élén gyakorta portyázásokra indult, dacára előhaladott férfikorának még nem birt futóddal. Emiatt buslakodva gyakran felfohászkozott Istenhez, hogy fiu-gyermekkel ajándékozná meg és tartaná fenn nemzet-ségét. Kérése meghallgatott, de az örvendetes családi eseménynek különös előzményei és következményei va-

a nyereség már megszűnik és kezdődik a veszteség és itt azután mégis csak megszűnne a vállalkozási kedv.

Ha Angliát vesszük szemünk elé, akkor látjuk, hogy a munkabérek ott fölemeltek, a munkaidőt leszállították, a külföldi versenynyel mitsem törődnek és a vállalkozási szellem még sem csökkent, a tőkehaszon sem apadt és Anglia gazdagsága folytonosan gyarapodik. Kell tehát valaminek lenni, a mi a tőke segítségére jön és ez a tőke maga. Ha az emberi munkaerő megdrágul, értékesebb lesz, akkor a tőkebefektetés jövedelmezőbb. Azok a gépek, melyek beszerzése veszteséggel járt addig, míg a munkás napibére 50 krajczár volt tizenkétórás munkánál, hasznothozók lesznek, ha ugyanazon embernek 60 krt kell tízórás munkáért fizetni. Minden gép tudvalevőleg oly eszköz, mely tőkébe kerül és emberi munkát takarít meg; minél értékesebb, minél költségesebb a megtakarított emberi munka, annál többet lehet annak a megtakarítására fordítani. Például egy oly gépet, mely 1000 frtba kerül és a beszerzéstől az elkopásig 20,000 munkaórát takarít meg, nem lehet beszerezni, ha a tizenkétórás munkának bére 50 kr, tehát csak mintegy 4 kr óránként, mert ebben az esetben a megtakarított 20,000 munkaóra csak 800 frtot ér, a gép tehát 200 frttal kevesebbet takarít meg, mint a mennyibe került. Ha azonban annyira emelkedik a munkabér, hogy tíz órás munkáért 60 krt kell fizetni, akkor egy munkaóra 6 krt ér és a megtakarított 20,000 munkaóra 1200 frt hasznot hoz, a mire már ki lehet adni 1000 frtnyi tőkét. Ilyen erőkimélő eszközök pedig minden termelési ágban rendelkezésre állnak. A tőkének mindenütt van utja arra, hogy haszonnal töltsen be azt az űrt, melyet béremelések a hasznon ejtenének. Ha tehát a munkabér emelkedik és a munkaidő csökkenik, akkor a tőke segítségével annyira javítják a termelési módokat, hogy a termelés nagyobb összeggel növekedik, mint a munkabér.

Igy tehát a tőkének nem kell félni a munkabérek emelkedésétől és a tőzsdék, mint a tőkemozgalmak központjai bizton, nyugodtan várhatják be a dolgok további fejlődését. Fentebb azt mondtuk, hogy 10 krnyi béremelés Ausztria-Magyarországon 300 millió frtnak felel meg. Ez a hatásokból összegyűlt tőke nem kallódik el, nem megy ki, hanem annyival több termeltetik és e nagyobb termelésnek megfelelően annyival növekszik a tőkekereslet és a tőketermelés. Ez a 300 millió frt növeli az iparvállalatok hasznát, ellátja a bankokat üzletekkel, fokozza a vasutak forgalmát és az ál-

lami bevételeket is emeli: a fogyasztási adók, vámok és illetékek szaporodásával.

A tőkének és így a tőzsdének is, nem kell semmit sem tartani a május elsejétől és általában a munkásmozgalmaktól. Sőt azt hisszük, hogy éppen a május elseje lesz fordulópontja a helyzetnek, a mennyiben az általános megnyugtató kiindulópontja lesz. Május elsejével véget ér a mostani nyomasztó bizonytalanság, az ipar és kereskedelem élénkülésével a tőzsdé is csakhamar kibontakozik a mostani tespedésből és a kelletnél tovább visszafajzott árfolyamfejlődés újból meg fog indulni.

M. M.

Helyi és vidéki hírek.

— **Magas vendég.** Vaszary Kólos pannonhalmi főapát, szertartója Kohl Medárd dr. kíséretében mult szerdán a délutáni fél öt órai vonaton Kőszegre érkezett a benczés székház szokásos látogatására. Ő méltósága egyesleg is érintkezett a tanárok mindögyikével, meghallgatván netalán óhajtaikat és esütőriőkön a város prepost-plebánosánál, polgármesterénél, valamint az intézen parancsnoknál, látogatásokat tén. Pénteken reggel koesin tovább utazott Sopronba.

— **Uj tanító.** A kőszegi ág. ev. hitközség az e hó 4-én délelőtt 10 órakor tartott közgyűlésén egyik távozó tanítója helyébe megválasztotta Stelezer Lajost, a soproni Láhne-fele intézetben működő tanítót, szavazattöbbséggel. Beadatott összesen 217 szavazat, melyből 169 a fenti jelöltre esvén, az ennek folytán megválasztottnak jelentetett ki.

— **A dalestely** nem, mint elejente akarták, tegnap volt megtartva, hanem csak ma este 8 órakor lesz meg a bálház nagy termében. Magyar dalokból előadásra kerül: „Szár az ágon vad gerüeze turbékol.“ „Disznótör.“ Petőfi Sándortól, zenéjét szerző Mártony László. „Cserébogár, sárga cserébogár.“ Egy kivételével ismeretes nóták, melyeknek csak az előadása lesz képes a közönség figyelmét lekötöni. Belépti díj: nem tagok részére személyenkint 1 frt, családijegy 1 frt 50 kr. 10 óra előtt tilos a dohánzás.

— **A hangverseny.** melyet Kőszegi József helybeli könyvkereskedő szíves közvetítésével Zamara Teréz hárfaművész, Schmidler Rikhard operaénekes és Zamara Alfréd tanár adtak mult szerdán a bálházban, valóban jól sikerült. A hárfaművész annyira ügyesen, mondhatnók virtuozitással kezelte a ritka hangszert, hogy egyes darabjaival egészen elragadta a magyszámú közönséget. Nem kevesebb figyelemben és elismerésben részesült Schmidler Rikhard éneke, különösen katonaindulójával. Zamara Alfréd tanár, a es. és kir. udvari zenekar tagja mellékszereplésével is mesternek bizonyult a viola- és zongorajátékban; persze ő a társaságnak összetartó kapesa és művészi intézője. A művészek azzal távoztak innen a mult esütörtökön, hogy őszszel újra ellátogatnak hozzánk.

— **A turista-kör.** Kőszeg városában a mult vasárnapon alakult meg a turista-egyesület helyi-köre. A felhívásra, melyet Markovits József ügyvéd e tárgyban szétfoesátott és mult számunkban mi is közöltünk, 30-

nál több uri ember jelent meg a városház tanástermében tartott értekezletre, melyen Markovits József megbízott mint előző elmondván a Kárpát-egyesület célját, alakulásra hívta fel a megjelenteket. E felhívás általános helyesléssel fogadtatván, az alakulás következőleg ment végbe. Elnök: Markovits József, alelnök: Tiplka Ferencz, jegyző: Kőszegi József, pénztáros: Küttel István, útnagy: Hammer Gyula, Választmányi tagok: Frelh Alfonz, Freiberg Miklós, Freyler Lajos, Hanély Antal, Krodler Miksa, Lauringer János, Potzelberger Karoly, Rusa Gyula, Schindler Vilmos, Schönbauer János, Szovják Hugó és Unger Ödön. Elnök ezek után megalakítottnak mondván ki a helyi-kört, megköszöni a tanúsított érdeklődést, igérvén, hogy a választmányt a további teendők végzésére legközelebb össze fogja hívni. — Ezt a mozgalmat és az általános érdeklődést, melylyel amazt közönségünk kíséri, nagy megelégedéssel veszi mindenütt. Igy szomszédaink és nevezetesen a szombathelyi lapok, igen helyeslik a kijelölt irányt, amelyen haladni akarunk, biztatván és bátorítván Kőszeg a kirtartásra. De lehet-e reményünk a megye és Szombathely városának segéd-kezésére — ? az ám nálunk a kérdés! A biztató szó jól esik nekünk, de kövesse ezt a tett is.

— **Idegen-forgalom.** Most már bizonyos, hogy az idegen-forgalmat előmozdító munkálatok és az annak szentelt pénzáldozatok már eddig is busásan megtermett gyümöleseit. Aki tehát azt hitte, hogy rossz mag lesz elvetve, melynek esetleges hajtása ki lesz téve az idők viszontagságának, hogy t. i. megfagy, vagy elveri a jeg: az hatalmasan csalódott. Az az uri ember, aki azt a szerencsés eszmet megpendítette és terjesztette, tényleges sikert aratott. Eddig kétszáznál több idegen jelentkezett, többen itt jártak már, lakásokat vettek fel, sőt vannak, akik Kőszegen már letelepedtek. Annak a pár uri-embernek tehát, akik mint az idegen-forgalom bizottságának tagja minden skrupulus nélkülű odaadással működött, teljes elismeréssel adózunk abból az alkalomból, midő ez a bizottság most a turista-körbe beolvadván, megszünt önállón működni.

— **A turista-kör választmánya** e hó 5-én első gyűlést tartotta s ez alkalommal messze kiható intézkedéseket tett a turisták és a sétáló-közönség kényelmére. Első sorban megalakította az idegen-forgalom albizottságát, melybe az eddigi tagokat: Tiplka Ferencz, Kőszegi József, Waisbecker Ede, és Küttel István urakat választotta meg, és e bizottságot Szovják Hugó és Unger Ödön tagokkal egészítette ki. Alakított azután egy kiránduló-albizottságot, megválasztván ebbe a következőket: a kör tisztviselőit, Freyler Lajost és Küttel Istvánt vezetőkné; továbbá Bakonyvári Ildefonz, Blasehek Ede, Czeke Gusztáv, Draskovits Imre, Frelh Alfonz, Freiberg Miklós, Pados Gácor, Rusa Gyula, Schönbauer János, Somogyi Venczel, Steierlein Gábor, Stúr Lajos, dr. Szovják Hugó, Unger Ödön, Waisbecker Ede és Wittinger Antal tagokat. Ilyen albizottságra már csak azért is volt szükség, mert a turista-kör nagyobb szabású kirándulásokat tervez és ezekben akarja vonni az egész környék, de különösen Szombathely intelligensebb közönségét, mivégből a helybeli vasuti igazgatóság a pünkösdi hétfői első kirándulás alkalmával egy Szombathely és Kőszeg között közlekedő kőrön-vonatról akar gondoskodni. E választmányi ülésen Szovják Hugó ügyvéd indítványára elhatározott még, hogy a város az eb-adóból befolyt 100 fiton felüli összeg átengedésére kéressék fel. Markovits József elnök indítványára a választmány pünkösdi hétfőjén a Szabóhegyen át az Ó-házra, Hétforráshoz és Rótre nagyszerű kirándulást tervez, mely az előjelekből ítélve ritkítani fogja párját. Kőszegi

lának. Miczbán neje ugyanis, amint egy izben a vár körül sétálgatott, egy koldusnóval találkozott, ki három csecsemőt hordozott karjain s ki a grófasszony előtt leborulva alamizsnát kért. A vár urnöje a három csecsemő láttára ledér nőnek tartván a szegény asszonyt, ezt nemcsak ridegen elutasította, hanem azonfelül még minden elgondolható czimmet illette: könnyelműnek, szemtelennek mondván őt. A szegény anya erre ártatlansága tudatában keserves sírásra fakadt s az erdőnek tartva átkot szórt a szivtelen grófasszonyra. Ez utóbbi felindulva az eseten hazasiertet és férjének is elpanaszolta a dolgot, csak hogy ennek volt annyi esze, hogy nejét igazságtalan ítélete és könyörtelensége miatt jól megszidja. De mi történik? A grófasszony nemsokára anyának érzé magát s még azon évben hét fiut szült. Az ég boszuját vélvén abban látni, és gyalázatot, az a szörnyű gondolata támadt, hogy egy kivételével a többi fiut mind megöleti. Hiába mosolyogtak a kis ártatlanok, hiába emelék fel piczi kacsoit, az anya sötét elhatározását tett követte. Egy vén banya volt kiszemelve a hóhér szerepére, ennek volt meghagyva, hogy a gyermekeket kosárba téve az erdő sűrűjébe vigye és láb alól tegye. De az Isten úgy akarta, hogy éppen akkor térjen haza Miczbán portyázásairól és találkozzék a vén bünössel. „Mi van abban a kosárban?“ kiáltá harsány hangon a gróf. — „Semmi!“ — felelte az öreg és iparkodott ellilani; de a gróf most már bünös dolgot gyanítva, leszállt a lováról, fölemelte a kosár fedelét és tartalmát látva elszörnyűködött. A banya kegyelemért esdélve mindent megvallott; a jó atya pedig a Gondviselést

áldva sorba szívére ölelé ártatlan gyermekeit és pajzson felemelve őket, esküt tón, hogy a törvényes király és a hazának fogja nevelni. A banyát azután jól megpakva visszaküldé a várba, meghagyván neki, hogy a történekről hallgasson mint a sir, s hagyja nejét azon hitben, mintha parancsának eleget tett volna; gyermekeinek pedig a faluban szoptatós dajkákat keresett, ezek gondjaira bizta és hazatért várába. Itt örömjongva adták tudtára azon örvendetes eseményt, hogy neje fiat szült. Ő magához ölelte hetedik fiát is, annak rendjelmódja szerint gondoskodván neveltetéséről, de e fiuval együtt fejlődött a többi gyermek is és mindannyi derék, szép ifjúvá nőtt fel. Közelgett tehát az idő, hogy a gróf bemutassa nejének az eltaszítottakat, mi végből nagy lakomát rendezett és meghívta vendégekül a szomszéd urakat. Miczbán a lakomán bemutatá a hat ifjút mint hadapródjait és azt a kérdést veté fel, hogy: vajjon mit érdemelne azon gonosztevő, ki hat ilyen gyönyörű ifjút a halálnak szánna? Neje volt az első, aki válaszolt és így találta, hogy azt össze kellene aprítani. „Pedig az a gonosztevő és gyilkos te vagy elvetemült nő, — ordítá a felbőszült gróf s kivoná kardját — születésük után életüktől akartad megfosztani ezen ifjakat, csak hogy én megmentém és fölneveltetem őket!“ Halálra ijedve és kegyelmet kérve borult a grófasszony férje elé, aki már halálos csapásra emelte karját. A vendégek és fiai akadályozták meg a grófasszony által a saját fejére mondott ítéletnek végrehajtását. Miczbán megkegyelmezett nejének. Az ifjak, akik most hallak először saját rémtörténetüket, a szív szavát követve

anyjuk és hetedik ikertestvérük ölelésére siettek. Igy fejeződött be a lakoma, ilyeneknek volt színhelye Borostyánkó vár., melynek termei most már az örömtől és vidámságtól visszhangozának. Az ifjak nevei: Simon, kitől a Csapy; Taksony, kitől a Boeskey; Tamás, kitől a Raskay; Dénes, kitől az Eszenyi; Detre, kitől a Szörty; György, kitől a Soós és Döme, kitől a Kövesdy-családok származnak.

Borostyánkó 1231-től fogva hosszabb időn át, éppen úgy mint Kőszeg. Frigyes, a későbbi német császár birtokában volt és alig ha látta a tatárhordákat. Ezek Frigyes birtokait, ugylátszik, megkímélték. IV. Béla visszavevén Frigyesztől a várat, ezt annak fia, István, 1260-ban Német-Ujvári Henriknek adta. Ez utóbbi Kőszeggel és többi határszéli váraival együtt Borostyánkót 1270-ben Ottokár cseh kiralynak adta át. 1271-ben az V. István és Ottokár között létre jött béke értelmében a többi határszéli várakkal együtt ismét magyar kézre kerül és 1277-ben már Német-Ujvári Iván az ur Borostyánkón, melynek birtokába IV. László király kegyessége folytán jutott. Iván megint csak magára zúdítván László király haragját, ez 1283 karácsony után táborba szállt és Borostyánkó várát 1284 január és február havában mintegy hat hétig erősen, de siker nélkül vívatta, amiért azután Albert osztrák herceg segélyét vette igénybe. De a rettenthetetlen Iván Albert segélyhadát Borostyánkó alatt bekeríti, megveri s nagy részét elfogva Albertet békére kényszeríti, mire László király is elvonult a vár falai alól.

(Folytatása következik.)

Keresünk!

minden rangbeli megbízható embereket, kik sorsjegyek részletfizetésére való eladásával az általunk törvényesen kiállított részletek alapján foglalkozni akarnak. A sorsjegyek nálunk maradnak a mindenkor megtekinthetők. Üzletünk szoliditása 25 éves fennállása óta ismeretes. Tetemes jutalékot adunk díjjal kapcsolatban és esetleg hatarozott fizetést. Ajánlatok *Dírfeld testvérek* Commandit-társaság bankházához intézendők *Budapest V. Fűrdő-utca 4.*

Fog-Elixír, fogpor és fogpasta a főtisztelendő és kegyes „Benedek-rendű” szerzetesektől

Soulac-l apitsag Girondeban.
Prior: Dom Maguelonne.
2 arany érem:
Brussel 1860 London 1883
A legmagasabb kitüntetések.
Feltalál: 1373-ban Pier. Boursaud
tatott: Prior által.

A főtisztelendő és kegyes „Benedek-rendű” fog-elixírjenek minden napi használata. — egy pár cseppnyi adag egy pohár vízben — megakadályozza a lyukas fog képződését és meggyógyítja a lyukas fogat, melynek fehér fényt és szilárdságot kölcsönöz, s a mellett a foghúst erősíti és épen tartja.

Olvasóinknak tehát tényleg szolgálatot teszünk, a mindenki által ismert ezen régi és hasznos készítményre felhívjuk, a mely a legjobb gyógyszer és egyedül ővszer a fogfájás ellen.

Ház alapított 1807-ben. **Bordeaux** 106 és 108.

Főügynök: Rue Croix de Sequoy.

Kapható minden nevezetesebb illatszerárú-kereskedésben, gyógyszerárú- és gyógyszerárú-drogué kereskedésekben.

Gyors és biztos segítség gyomorhajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életvedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotlan való fentartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalszam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalszam a legjobb s leggyógyhatásos gyógyszer-füvekből a leggondosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgöres, étvágyhiány, savanyus felfűgés, vertigulus, aranyeres hajok stb. ellen teljesen hathatóságnak bizonyul. Hely kitűnő hatásai következtében ezen életbalszam egy bebizonyult, megbízható házi-szerzévé lett a népek. Ára egy nagy üveggel 1 frt. kis üveggel 50 kr. Elismert iratok ezrel barkinek betekintés vegett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetünk, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerinti készített „Dr. ROSA-éle balm” minden üvegszája kék burkolba van csomagolva, melynek hosszoldalmán „Dr. ROSA életbalsama a „fekete sashoz” címzett gyógyszerárú, FRAGNER B. Praga 205—III.” német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felem pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalsama valóban kapható csak a készítő

FRAGNER B.

főraktárban, gyógyszerárú a „fekete sashoz” Prágában 205—III. és BUDAPESTEN Török Izsák úr gyógyszerárú, király-utca 12. sz. Budai Emil úr városi gyógyszerárúban s Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerárúban van raktár ezen életbalszamból.

Ugyanott kapható.

prágai általános házi-kenőcs

több ezer hálynyilatkozattal elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és genyodések ellen. Ezen kenőcs biztos eredményvel használható a női emelő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emelő megkeményedésénél szülőkör, kellevényél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgöknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedések-nél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsírdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, dagamatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolít; s ahol már genyodás mutatkozik, ott a dagamatot legrövidebb idő alatt fájódom nélkül felszívja, kiérett s kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczaros szelencékben

Óvás! Miatán a prágai általános házi-kenőcsot sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetünk, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítő, s csak akkor valódi, ha a sárga ércszelence, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek a nyelven nyomták) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a leghelyesebb számtalan próbatétel által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallás helyrehozására. Egy üveg ára 1 frt.

Üzlethelyiség-változtatás.

Alulírott tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy fűszerkereskedését, valamint a Krehon aszpangi szikvizgyárából való szikviz-raktárát l. é. május 1-én a Campert-kávéházzal átellenben levő Mahortsich-féle házba tette át, kérvén t. vevőt, hogy bizalmával új helyiségében is megajándékozni kegyeskedjenek.

Mély tisztelettel

Fuchs Ferencz,

fűszerkereskedő.

Lakás-változás.

Scharpf Jenő

fogászati műterme

Köszeg, belváros 25. sz., a vár mellett.

Meghívás

a „köszeg-szombathelyi h. é. vasut részvénytársaság” 1890. évi június hó 11-én délutáni 3 órakor Köszeg szab. kir. város tanácstermében tartandó

VIII. rendes évi közgyűlésére. *)

Napirend:

1. Az igazgatóság s a felügyelőbizottság jelentése, az 1889. évi üzleti számadás és mérleg előterjesztése, a tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megadása feletti határozathozatal.
2. Két felügyelőbizottsági rendes és egy póttag választása.

Köszeg, 1890. évi május 2-án.

Az igazgatóság.

- *) 1. Az üzleti számadás és mérleg, úgy az elnöki, valamint a felügyelőbizottsági jelentés a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a társaság pénztáránál a hivatalos órák alatt betekintheők.
2. A közgyűlésen azon részvényes bir szavazati joggal, a ki részvényét vagy részvényéről szóló letétjegyét (§. 20 és 28) 14 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál leteszi.
(Utánnymot nem díjazatik.)

Első legolcsóbb és szolidabb bevasárlóhely. Szétküldés az eredeti gyárárakon.

Ticho Fülöp, Brinn,

Krautmarkt 21. — Rathhausgasse 17.

Szétküldés utánvétellel.

A pénz előbbi beküldése esetén a csomag bérmentesen küldetnek.

Brünni posztó-szövetek
a leghíresebb es. és kir. gyáraktól.

1 maradék 8-10 méter öltöny-szövet jó minőségben frt. 3-50.
1 maradék 3-10 m. öltöny-szövet jobb minőségben frt. 5-—
1 maradék 3-10 m. öltöny-szövet legjobb minőségben frt. 10-75.
1 maradék 2-10 m. fekete posztó-salon-öltönyre frt. 9-—
1 maradék 2-10 m. felöltőszövet, jó minőségben frt. 4-25.
1 maradék 2-10 m. felöltőszövet legfinomabb minőség frt. 8.

Moso-szövetek.

(Mosásért biztosítottak.)
1 maradék kártolfonal a legújabb szövetmintákban, 6-10 m. frt. 3-—
1 maradék lenvászon a legdivatosabb és legtartósabb öltönyre 6-10 m. frt. 4.

Egy vállterelő

1 ezérna, 9 negyed hosszú 8-1-50
1 tiszta gyapju 10 negyed hosszú frt. 5-—
1 egész fekete, selyemállal (Cachemir-kendő) gyászra frt. 4-50.

Női ruha-szövetek
mindenféle szövet nemből, kivételben es színben, a legújabb és legdivatosabban a tavaszi es nyári időszakra 1890-91.

1 Egy egész öltözet duplaszeles, jó minőségben 10 méter frt. 5-—
1 jobb 10 méter frt. 7-—
1 finom 10 méter frt. 9-—
1 finomabb minőségben tiszta gyapju 10 méter frt. 11-—
1 legfinomabb minőségben tiszta gyapju 10 met. frt. 13-—

Fekete Cachemir,

lengyei készítmény, sima, csikos, vagy virágos:
1 öltözet 10 m. sima frt. 4-50.
1 " " csikos frt. 5-50.

Angol Zephyr (vasznak),

1 legfinomabb és legalkalmasabb házi és utcai öltözéknek.
1 egész öltöny la, 10 méter frt. 6-50.
1 egész öltöny 11n, 10 méter frt. 4-50.

Franczia Voiles (Satins),
mosásra biztosítotték.

1 Egy teljes ruha 10 méter:
1 jó minőségben . . . frt. 3-50.
1 finom . . . frt. 4-50.
1 legfinomabb min. . . frt. 5-50.
1 atlasz-minőségben . . . frt. 6-50.

Jute-függöny

1 török minta, egész hosszában
1 el-5 minőség . . . frt. 3-50.
1 második min. . . frt. 2-50.

Tunis-függöny

1 aranynyal át-szőve, gyönyörű csikossal és bojtrál ellátva, teljes hosszában,
1 mindenféle színben . . . frt. 4-50.

Egy gariturna,

1 két úgy- és egy asztalterítő jute-ből . . . frt. 3-50.
1 tripből . . . frt. 4-50.

Manilla-futoszőnyeg,

1 igen tartós,
1 helyi marad. 10—11 m. frt. 3,10

Lenn-árak:

Egy darab = 30 becsi rőf.

1 ára darabonként:
1 Ramburgi szék-lenn, 5 negyed széles . . . frt. 6-50.
1 Ramburgi Oxford valódi szín la. . . frt. 6-50.
1 Ramburgi Oxford valódi szín 11a. . . frt. 6-50.

1 Ch. Hon, igen jó min. 4 frt.

1 Házivászon, 4 negyed széles frt. 4-50, a negyed frt. 5-50.
1 Stefánia-vászon, 5 negy. széles, teljes potlók a lenfonálunk . . . frt. 9-—
1 Atlasz-Gradd, úgybohuzókra la 8-50, 11a . . . frt. 5-50.

1 Lennszövet varrás nélkül darabja, 2 met. hosszú frt. 1-10.
1 Canevas, la min. úgybohuzókra . . . frt. 6-—

1 Hölgy-ingek chiffonból vagy erős lenvászonból, csipkével, 6 dar. frt. 3-75.
1 legjobb ramburgi fonállal és svájci him-zésöl 6 darab . . . frt. 6-—

Fentti métermértékek teljesen elegendők egész férfi-öltönyre vagy felöltőre. Pompásan elkészített mintakönyvek a szabó uraknak kívánságára ingyen és bérmentesen küldetnek. Minták magányosan kívánság szerint minden árucikk-ből ingyen és bérmentesen küldetnek.